Бесједа протојереја-ставрофора др Милоша Весина

У име Оца и Сина и Светога Духа.

Двадесетих година прошлога века, драга моја браћо и сестре, пре од прилике сто година, у ходницима чувеног париског универзитета Сорбоне водила се једна жива дискусија између студената који су баш изашли са предавања тада чувеног Павла Евдокимова. И имали су само једно питање, а то је: „Зашто нам Бог није дао одговоре на сва наша питања која нас интересују.“ А Евдокимов, тај чувени руски философ и теолог, је одговорио рекавши можда, и то само можда, нам Бог није дао одговоре на свако наше питање, али нам је зато Бог дао нешто много више, много драгоценије, дао нам је Сина свога јединороднога. А Христос, са своје стране, Син Божији, је одговорио практично на сваку људску знатижељу. Другим речима, Он је људима одговорио на све оно што је најбитније да се зна о овоме животу, али и о животу вечном.

И ево, ово данашње Јеванђеље је најречитији пример тога да нам је Христос заиста дао одговор на свако наше питање. Али ту се поставља једно додатно питање. Да ли ми умемо да прихватимо Христове речи, имамо ли вољу да их чујемо, и да ли заиста то можемо да доведемо у везу са нашом свакодневицом, са нашим животом. Јер Христос је своју науку увек казивао у причама, и то у оним причама са којима је свако од његових слушалаца могао себе да поистовети.

У овој данашњој причи, кроз једну заиста свима доступну ситуацију о богаташу и Лазару, Христос открива ту највећу тајну. Шта ће се догодити са нама, када како то наш народ каже, променимо светом. Живела су два човека, један богаташ, чије име Апостол Лука не помиња, и један сиромашан човек, његово име знамо, он се звао Лазар. И Лазар је живео испред врата куће тог богатог човека који се свакога дана гостио, па још Апостол Лука даје детаље како се он раскошно облачио, како се гостио, како је увек примао пријатеље и госте.

А тај Лазар, сиромашак, није имао ни трунчицу онога што је било на трпези тог богатог човека. Осим тога, био је веома болешљив човек, и уз све то, још су и пси долазили и лизали његове ране. И онда се десило оно што је неминовно, што се дешава од почетка човековог постојања на овој земљи, долази смртни час. И сад пазите како Апостол Лука прави разлику између тога како је умро богаташ и како је умро Лазар. Каже, када је Лазар умро, анђели га однесоше у наручје Аврамово. А када умреде богаташ, покопаше га. Само то, покопаше га.

И сада почиње заправо динамика ове невероватно интересантне и поучне приче. Тамо у вечности богаташ је свестан да он све зна, да он све види. Да је свестан своје ситуације. И он види тамо у даљини тог Лазара, кога вероватно никада с пажњом није погледао током свих оних година или можда деценија док је тај Лазар седео испред његових врата. И одједном он види Лазара, ни мање ни више, него у наручју Аврамовом. А бити у наручју Аврамовом, то је значило уживати посебну милост и благодат Божију. И сада почиње један интересантан дијалог између богаташа и Аврама. Богаташ је свестан свих оних мука

и каже: „Оче Авраме, пошаљи некога да умочи макар прст у воду, да ми дотакне језик, јер се мучим у овом пламену“.

Који је то пламен? Па то је пламен живота без Бога. Нема већег мучења него када човек живи без Бога. Он је сав у ватри тада, он сав гори.

А Аврам каже: „Знаш, синко, између нас је велика провалија. Нити може ко оданде овамо, нити ко одавде тамо“. А онда богаташ каже: „Али молим те, пошаљи некога доле. Ја имам још петорицу браће, да их опомене, да им каже да другачије живе, да не би и они доспели на ово место мучења“.

А Аврам му одговара: „Они имају Мојсија, имају пророке, нека слушају“. Каже: „Не, оче Авраме, неко одавде да дође“. А Аврам му одговара: „Слушај, ако они неће да слушају Мојсија и пророке, ако њима не верују, чак и неко из мртвих да дође, неће веровати“.

Шта нам казује ова прича? Казује нам оно најважније што треба да знамо о нама самима. Ми се момента свога рођења не сећамо, барем се не сећамо тога на једном свесном нивоу. На подсвесном нивоу, рођење, па чак и оно пренатално доба итекако утичу на многе наше поступке током читавог живота.

Али, веровали или не, момента наше смрти ће се свако сећати, зато што ће то бити можда први велики догађај који ћемо моћи да пратимо са пуном пажњом собствене свести. Што значи, ми ћемо бити свесни шта се са нама дешава. Као и овај богаташ. Он је имао оне три особине које човека чине човеком још од момента пре рођења, од момента зачећа. Та мала једна ћелија има сав потенцијал у себи који ће се пројавити у оном људском бићу после рођења. Наравно, све у зависности од околности, од васпитања и тако даље. Али те три особине су: Човек има моћ осећања, моћ сећања, значи може да памти, и моћ комуникације. То свака трудна жена најбоље зна на који начин још нерођено, а живо дете, може да комуницира са својом мајком. Када је у питању памћење, то је дуго времена била велика дискусија у свету медицине. Како је могуће да неко нешто памти још у времену пре рођења, пре развића нервног система. И та дилема је разрешена 1975. године, када је један чувени научник, иначе психијатар и теолог у исто време, Френк Лејк, у Енглеској, доказао да изворно, иницијално памћење нема никакве везе са нервним системом, него да је то такозвано ћелијско памћење. Свака ћелија људског организма има моћ памћења.

Дакле, богаташ се сећа свега што је било у његовом животу. Он, иако се нашао у тим мукама, он и даље има моћ осећања, он осећа нешто према својој браћи, осећа бригу за њих. И зато моли Аврама да пошаље некога да уразуми ту његову, само што није рекао луду браћу, јер свакако да је знао којим начином живота они живе. Дакле, ако нас ова прича не опомене, ако нас не тргне, ако нас не врати у ону стварност у којој би требало да обитавамо, онда заиста нема те науке, нема те поуке, нема тог догађаја у животу који нас може довести к познању истине, како су говорили наши стари.

Значи смрћу, или боље речено оним што ми у недостатку боље речи називамо смрт, не престаје живот. Престаје овоземаљски живот, али тада почиње живот у вечности. И од тада и тек тада, драги моји, човек постаје свестан да је овај овоземаљски живот, ова

маловременост наша, заправо само припрема за оно шта ће се дешавати у вечности. И због тога, док можемо, негујмо наше осећања, да би била усмерена ка хришћанским врлинама, пре свега према вери, нади и љубави.

Чувемо наше памћење, да би оно могло да очува нас. Да памтимо које су то особине које су украсиле наше предке, који су то задаци који су нама остављени, и које су то које су нама дате из прошлости, да би смо животом у садашњости заслужили и живот у будућности, и у вечности. И на крају, али не и последње, задржимо ту моћ комуникације. Шта значи моћ комуникације? Значи, бити у дијалогу, пре свега са Богом, па онда да будемо у дијалогу једни са другима, али и у дијалогу мира, љубави, разумевања, добре воље и опраштања.

То је поука данашње приче, то је поука о животу вечном. Амин."